ERASMUS+ Kernactie 1: Leermobiliteit van individuen - volwassenenonderwijs

PROJECTNUMMER 2023-1-NL01-KA122-ADU-000142186

“Developing Transnational Cooperation on the On-Site Care (OSC)

Coördinerende Organisatie

Instituut voor Maatschappelijke Veerkracht (Haarlem-NL)

Partner organisaties

Erciyes University (Kayseri -Türkiye)

Anadolu Disablity Assocation (Kayseri-Türkiye)

Juni 2023 – november 2024

Inhoudelijk eindrapport

Inhoud

1e kick off meeting -28 en 29 augustus 2023 in Haarlem 3

2e activiteit: Studiereis 28 september – 4 oktober 2023 naar Kayseri en Bahadin 5

Ontvangst Erciyes University 7

Bezoek 1: Besime Ozderre – Orthopedisch kindcentrum/revalidatiecentrum 7

Bezoek 2: Dagcentrum voor ouderen 7

Bezoek 3: Zorgcentrum Hacı Rukiye Gazioğlu Huzurevi 8

Dag 2 en 3: Bezoek ouderencentrum Bahadin: 9

Dag 4: Conferentie bij Bozok universiteit in Yozgat: Transnationaal wonen en Actief ouder worden 10

Conferentie ACTIVE AGING - BOZOK-Universiteit Yozgat 11

3e Activiteit: Trainings Tiendaagse in Piacenza (11 -20 november 2023) 13

Programma 14

Discussies en Informatiesessies 15

Werkbezoeken 16

Conclusie training tiendaagse 17

4e meeting Training Kayseri- 21 april – 27 april 2024 18

Programma conferentie studenten Verpleegzorg factulteit -ERU Kayseri Thuis- en ouderenzorg Nederland en Turkije – verschillen en overeenkomsten 24 april 2024 21

5e activiteit: literatuuronderzoek Ouderen- en Thuiszorg Nederland en Turkije 23

Conclusies en mogelijkheden voor vervolgprojecten 24

Bijlage: Publicaties n.a.v. project On Site Care 28

Instituut voor Maatschappelijke Veerkracht

project 2023-1-NL01-KA122-ADU-000142186

Developing Transnational Cooperation on the On-Site Care (OSC)

1e kick off meeting -28 en 29 augustus 2023 in Haarlem

Deelnemers

Ozgur Ursu -	Erciyes University Kayseri (Eru)/Anadolu Disability Association
Memet Emin Ozturk –	Erciyes University Kayseri (Eru)/Anadolu Disability Association
Ibrahim Yerden	Instituut voor Maatschappelijke Veerkracht (IMV)
Niko de Groot	Instituut voor Maatschappelijke Veerkracht (IMV)

Besproken tijdens de kick off-meeting:

- Projectplan doorgenomen
- Technische aspecten projectplan en samenwerking besproken
- Planning meetings in het project vastgesteld
- Financiële planning en budgetten doorgesproken
- Uitgebreid gesproken over programma 2e meeting: de studiereis van Nederlandse deelnemers aan Kayseri, Bahadin en Yozgat
- Planning en dagprogramma training- en cursusweek in november besproken
- Afgesproken dat we elkaar regelmatig een voortgangsoverleg te hebben via zoom. Bij voorkeur elke maand.

Target plan for OSC project

2023-1-NL01-KA122-ADU-000142186 Developing Transnational Cooperation on the On-Site Care (OSC) Project

Ontwikkeling van transnationale samenwerking op het gebied van cultuur-sensitieve thuis- en ouderenzorg (OSC)

	2023							2024				
Project	June	July	Aug	Sept	Oct	Nov	Dec	Jan	Feb	March	April	May-jan
1e meeting Management and kickoff meet Haarlem, NL Total 4 persons (2 Ned/2 Turk)			28 + 29 Aug									
2e meeting Study-visit Kayseri-Bahadin-Yozgat – sept/oct – 10 persons from Netherlands //4 persons from Turkey												
3e meeting: Courses and training (10 person) Total 10 persons, Piacenza/Milano ITALY						X 11-22 Nov						
4e meeting: Teaching or training assignments (5+2 person), Total 7 person, Kayseri TURKIYE/2 ned)											X 21-28 April	
(online) management meeting: Advices, conclusions, etc.												Reporting
Final Report (done by IMV)												**Reporting**

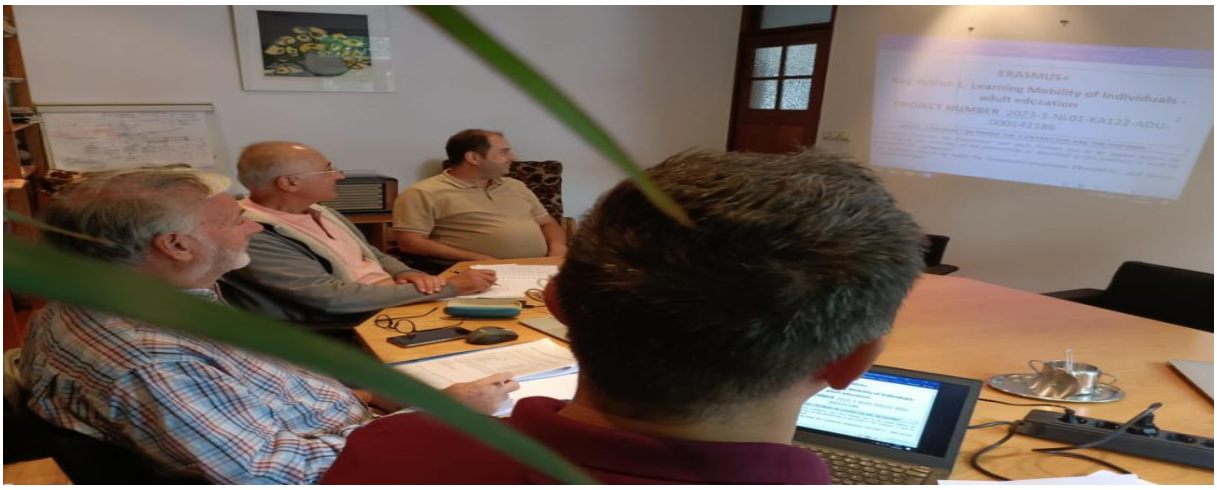

2e activiteit: Studiereis 28 september – 4 oktober 2023 naar Kayseri en Bahadin

Inleiding:

Deze studiereis is niet opgenomen in projectplan maar alsnog – na overleg met beleidsmedewerker Erasmusplus - onderdeel van het Project 2023-1-NL01-KA122-ADU-000142186 Ontwikkeling van transnationale samenwerking op het gebied van cultuur-sensitieve thuis- en ouderenzorg (OSC) Project.

Drie jaar geleden is met Nederlandse hulp een bijzonder Woon Zorg Centrum in Bahadın (Midden Turkije) gestart. De ervaringen zijn inspirerend genoeg om te delen. Het project Bahadın in het kort: - Bahadın is een kleine plattelands gemeente in Turkije in de regio Yozgat. Bahadın wordt als een Europees dorp gezien omdat uit alle families mensen naar Europa geëmigreerd zijn. Een groot deel van deze emigranten verblijft na hun pensionering definitief of een groot deel van het jaar in Bahadın.

Inmiddels is in Bahadın een woonzorgvoorziening (2018) gerealiseerd. Dit is tot stand gekomen met financiële ondersteuning van ouderen en jongeren uit verschillende Europese landen en Turkije. In het totstandkomingsproces zijn bewustwordings- en solidariteitsbijeenkomsten gehouden waaraan in totaal circa 4000 mensen hebben deelgenomen. In conferenties in Nederland (Den-Haag en Haarlem), Duitsland (Berlijn Mainz en Hamburg) en Turkije (Ankara en Bahadın) zijn de ideeën met alle betrokkenen verder uitgewerkt in concrete plannen.

Oud worden in Bahadın is een initiatief waarbij ouderen in elkaars nabijheid in het land van herkomst wonen en daar wonen en zorg regelen. In principe kan bij zorgbehoevende ouderen onderscheid worden gemaakt tussen ouderen die met familiezorg en aanvullende professionele zorg in een eigen woning kunnen blijven wonen en ouderen waarvoor opvang in een woonzorgvoorziening noodzakelijk is. Bijna alle ouderen beschikken in Bahadın over een eigen woning. Dat geldt ook voor de pendelende ouderen. Deze woning willen zij ook na opname in het woonzorgcentrum behouden. Bij de invulling van de dienst- en zorgverlening aan de ouderen zal hier rekening mee moeten worden gehouden. Ouderen willen eigen keuzes kunnen maken en niet het gevoel krijgen, dat zij uit hun sociale omgeving worden losgemaakt.

DOEL VAN DE STUDIEREIS

Kennis op doen en uitwisselen rond het thema transnationaal wonen en cultuur-sensitieve zorg in Nederland en Turkije. De volgende vragen staan centraal tijdens deze studiereis:

- Het aantal ouderen van etnische afkomst in Nederland zal de komende jaren fors stijgen. Op welke wijze kunnen transnationaal wonen en cultuur sensitieve zorg bij de opvang van deze ouderen een rol spelen?
- In hoeverre kan het project Bahadın hierbij een voorbeeld functie vervullen voor Nederland, maar ook voor ouderenzorg in andere migratie-landen, zoals Marokko of Suriname?
- Wat kan hierbij van de Nederlandse overheid, zorgaanbieders en de zorgverzekeraars worden verwacht? Wat mag verwacht worden van de overheid en de zorgaanbieders in het land van herkomst zelf? meer begrip krijgen voor de context en achtergrond van

Turkse arbeidsmigranten in NL en leren van partners uit Turkije over cultuursensitief werken en wonen. Hoe we een internationale samenwerking kunnen faciliteren rondom bovenstaande thema's en de uitwisseling van studenten en docenten daarbij.

Deelnemers studiereis

	Naam		**organisatie**
1	Rob van Toorn		promovendus Universiteit Wageningen
2	Ivonne Kerkhof		docent Saxion Hogeschool Deventer
3	Recep Canel		docent Saxion Hogeschool Enschede
4	Sandra van der Laan		leidinggevende st Jacob Haarlem
5	Maria Spijkerbosch		ouderenwerker st Jacob Haarlem
6	Jacqueline van Loon		adviseur ouderen en wonen
7	Abduo Menebhi		EMCEMO- belangenorganisatie Marokkanen in Nederland
8	Mustafa Ayranci		HTIB- Turkse belangenorganisatie in Nederland
9	Ibrahim Yerden		Instituut voor Maatschappelijke veerkracht
10	Hans Becker		Emeritus Professor Ouderenbeleid/-St oud worden in Bahadin
11	Niko de Groot		Instituut voor Maatschappelijke veerkracht
12	Ozgur Aksu	s	Erciyes University Kayseri (Eru)
13	Mehmet Ozturk		Erciyes University Kayseri (Eru)/Anadolu Disability Association

3. PROGRAMMA STUDIEREIS

Dag 1: Ontvangst Erciyes University en vervolgens d**rie verschillende werkbezoeken in Kayseri**

Nadat we 's avonds als groep aankomen op vliegveld Kayseri en vervolgens verbleven in Hotel Ibis begon het werkbezoek op dag 1 met een onderlinge kennismaking en vervolgens 's middags 3 werkbezoeken in de stad.

Ontvangst Erciyes University

Hoofddocent verpleegkunde Filiz Ozkan heet iedereen welkom en is heel benieuwd naar ervaringen van de Nederlandse thuis- en ouderenzorg.
Ze legt uit hoe de opleiding zich specifiek richt op Turkse thuis- en ouderenzorg. Ze heeft aan dat de ouderenzorg (thuis of in een instelling) en de opleiding van verpleegkundigen in Turkije voor significante uitdagingen staan maar bieden ook kansen voor verbetering en groei. Door te investeren in professionele zorgdiensten en het verbeteren van de verpleegkundeopleiding, kan Turkije beter inspelen op de behoeften van zijn vergrijzende bevolking en de kwaliteit van leven voor ouderen aanzienlijk verbeteren. Daarom zal ze samen met Erciyes - collega-docenten Ozgur Ursu en Memet Emin Ozturk aan een groot deel van de studiereis deelnemen om contacten te leggen en kennis en ervaringen uit te wisselen.

Bezoek 1: Besime Ozderre – Orthopedisch kindcentrum/revalidatiecentrum

- Een orthopedisch kindcentrum met verschillende lokalen voor gedragsonderzoek, fysiotherapie, training van kinderen met gedrags- of lichamelijke beperkingen. –
- Er zijn volgens zeggen ca 45 orthopedische centra in Kayseri
- Belangrijke rol van de (burgemeester) overheid bij de opzet van deze centra.

Bezoek 2: Dagcentrum voor ouderen

- begonnen in 2010 (naar voorbeeld van o.a. Nederland)
- 25 medewerkers en ca. 50 ouderen per dag.
- Voor actieve gezonde 65-plussers die komen hier voor sociale activiteiten.
- Ouderenactiviteiten (2 dagen van 9 -4 uur), o.a. handwerken, culturele activiteiten, bewegingsactiviteiten.
- Medewerkers/docenten worden per uur vergoed. Stagiaires zijn er vooral in de zomervakanties De financiën komt van de gemeente.
- De gemeente bepaalt – door de financiën – ook wat er plaatsvind in het centrum (of beter gezegd wat er Niet mag gebeuren).
- Ze doen ook thuiszorg (ca. 180 families).Thuiszorg is er naast familiezorg en op verzoek van de familie, ook bij bijvoorbeeld eenzaamheid. Vraag: worden de activiteiten georganiseerd of mogen de ouderen ook zelf dingen organiseren? Er worden vooral activiteiten georganiseerd en gecoördineerd door de staf.
- Het centrum beslaat uit twee verschillende locaties, een voor de mannen en één voor de vrouwen. En regelmatig zijn er gezamenlijke activiteiten.

Bezoek 3: Zorgcentrum Hacı Rukiye Gazioğlu Huzurevi

- het zorgcentrum is opgericht door de gemeente Kayseri en daar dan ook mee verbonden wat betreft hun beleid.
- Er zitten nu 28 vrouwen en 58 mannen (totaal 86 mensen) in het ouderencentrum op dit moment, terwijl er plaats is voor maximaal 200 mensen.
- De directeur noemt de bewoners gasten, ze kunnen altijd zelfstandig naar buiten (maar er is wel een groot hek en poortbewaking aanwezig)
- De mensen die hier komen kunnen zich over het algemeen redelijk goed redden.
- In het centrum werken 48 mensen, waaronder een psycholoog, 6 verpleegkundigen, etc.
- De 24-uurszorg geldt voor iedere discipline. Hier is fysiotherapie als behandeling geregeld. Vanuit de gemeente is dit de enige optie.
- Daarnaast kan er ook vanuit de overheid verpleeghuiszorg opgezet worden:
    - als ouderen zorg-afhankelijk worden dan is verwijzing naar de overheid mogelijk
    - in dit zorgcentrum kan je terecht als je minimaal 6 maanden inwoner van de gemeente Kayseri bent. De zorg is gratis en wordt betaald door de gemeente Kayseri. Het is met name gericht op minima die het niet kan betalen om voor ca. 800 (Turkse Lira),-- per maand naar een privé-verpleeghuis te gaan. Criteria zijn: financiële economische en sociale minima.
- Sociaal werker gaat eerst op familiebezoek voor indicatie. En naar de sociale en financiële minima is daarbij van belang wat de familiehulp nog kan doen. Er is geen grote wachtlijst
- sterker nog het zorgcentrum is niet eens vol!. Families laten niet zomaar hun ouders naar een verzorgingstehuis gaan. Kinderen voelen zich verplicht om voor hun ouderen te zorgen. Er heerst nog een echte schaamte als je niet in staat bent om voor je ouders te zorgen.
- Het gezag blijft bij de familie. Zij zijn verantwoordelijk voor de zorg. Deze zorg is in dit verzorgingstehuis niet levensbestendig: als iemand niet meer zelfstandig kan leven, dan worden ze overgedragen naar een andere instelling.

Dag 2 en 3: Bezoek ouderencentrum Bahadin:

Voor een korte karakteristiek van het Woon Zorg Centrum Bahadın zie de aanleiding: Het project Bahadın in het kort.

- Bij de zorgverlening vanuit het woonzorgcentrum kunnen de volgende categorieën
- worden onderscheiden:
- **Ouderen in het zorgcentrum**: dit zijn ouderen, die huisvesting en zorg krijgen in het
- zorgcentrum;
- **Ouderen, die thuis wonen**: dit zijn ouderen die thuis (aanvullende) zorg krijgen vanuit
- het zorgcentrum, ook bestaat de mogelijkheid dat zij van bepaalde diensten in het
- zorgcentrum gebruik maken;
- **Ouderen met flexibele zorg**: dit betreft ouderen die pendelen tussen plaatsen in
- Turkije en Europa en Bahadın; voor de tijd dat zij in Bahadın zijn kunnen zij gebruik
- maken van de woon en zorgvoorzieningen van het zorgcentrum.

Om dit experiment binnen het transnationaal wonen goed te kunnen evalueren wordt er in samenspraak met twee universiteiten (Bozok Universiteit in Yozgat en Akdeniz universiteit in Antalya) in Turkije een systeem van monitoring ontwikkeld.

Belangrijkste uitgangspunten Bahadın-model:

- 3 pijlers: zorg in het centrum; thuiszorg én pendelende ouderen
- Iedereen is welkom ongeacht religie of politieke keuze
- Niet verzorging staat centraal maar gelukkig oud worden “ja-cultuur
- Levendig centrum met verbinding met het dorp.

Link: Zie meer over ouderencentrum Bahadın http://bahadinyaslanmavakfi.com/tr/galeri/#

Dag 4: Conferentie bij Bozok universiteit in Yozgat: Transnationaal wonen en Actief ouder worden

In de middag is er een gezamenlijke conferentie "Transnationaal wonen en actief ouder worden" aan de Bozok universiteit. De conferentie wordt voorafgegaan door 2 workshops met de deelnemers aan de studiereis en vertegenwoordigers van de Bozok universiteit.

Workshop 1: Medicalisering en actief oud worden: zorg versus welzijn

Workshop 2: ouderenbeleid in Turkije in ontwikkeling

Enkele aspecten besproken tijdens de workshops over het Ouderen beleid in Turkije

Vergrijzing zet zich in Turkije later in dan in Nederland. In Turkije zijn ze nu pas bezig om beleid te ontwikkelen. Ouderenbeleid is onder meer ondergebracht bij het ministerie voor familie zaken. Actieve participatie aan de samenleving is vanwege het gebrekkige pensioenstelsel bijna een noodzaak. In het ouderenbeleid worden dan ook de bijna gepensioneerden betrokken. Officieel mag je op 65 jarige leeftijd met pensioen. Je krijgt dus eerder dan in Nederland een staatspensioen, maar dat is heel weinig. Dus meeste mensen werken daarna door, ze moeten wel.

- Turkije is zich sinds kort bewust van het ouderenvraagstuk. Tot voorkort was er vooral sprake van een medische benadering en een daarop afgestemd voorzieningen patroon. In een recente ontwikkeling wordt nu ook nagedacht over actief ouder worden.
- Er is te weinig kennis en bewustwording bij de ouderen over de ouderenproblematiek;
- Er komen steeds meer ouderen in Turkije. Turkije heeft nu 9,7% 65-plussers
- Steeds groter wordende problematiek; onvoldoende goede voorbeelden (behalve Bahadin) en er wordt nog nauwelijks gemonitord;
- Het ouderenbeleid valt 3 ministeries: het ministerie van gezondheidzorg; het ministerie van gezin en sociaal werk én het ministerie van arbeid en sociale zekerheid zijn betrokken bij het te vormen ouderenbeleid

- In het ouderenbeleid staat tot nu toe het Ministerie van gezondheid centraal. Met aandacht voor: chronische ziekten en dementie; ouderen en gehandicapten (fysieke en mentale problemen); en thuiszorg (arts, verpleegkundige en anderen).
- Thuiszorg is vooral gericht op medisch handelen (bedlegerig, etc.);
- Er wordt nog te weinig gericht gewerkt op aan actief ouderen worden

Conferentie ACTIVE AGING - BOZOK-Universiteit Yozgat

60+ Refreshment University :

De conferentie wordt gehouden ter viering van de oprichting van de "60+ Refreshment University" op de BOZO-universiteit in Yozgat. De 60+ Refreshment University - oftewel in het Nederlands een Volksuniversiteit voor 60-plussers – is een belangrijk initiatief dat betekenis toevoegt aan het concept van actief en succesvol ouder worden met de stijging van de gemiddelde leeftijd in Turkije en is gebaseerd op het basisprincipes van intergenerationeel en levenslang leren . Zo heeft het programma ook tot doel de jongere generaties studenten op de campussen in contact te brengen met de (levens-) ervaringen van de 60+ cursisten. De docenten en studenten kregen daarbij 3 lezingen gehouden door de Nederlandse experts.

Lezingen:

1. Toespraak decaan Faculteit der Geneeskunde prof. dr. Mustafa Fatih Erkoç

Tijdens de openingstoespraak van de conferentie zei de decaan van de Faculteit der Geneeskunde van de universiteit, prof. dr. Mustafa Fatih Erkoç, dat het concept van "actief en gezond ouder worden" naar voren komt met de vergrijzing van de bevolking.

2. Prof. Dr. Hans Becker over de Happiness-oriented elderly approach

Stelling: Blijf actief als ouder “liever te weinig zorg dan teveel zorg” . De Ja-cultuur maakt school. Het zijn de inzichten van Hans Becker, emin. hoogleraar Humanisering van de Zorg en ex-directeur van stichting Humanitas Rotterdam

3. Dr. Yvonne Kerkhof- docent Saxion Hogeschool

Over participatief onderzoek onder Turkse ouderen in Deventer. Yvonne vertelt over haar postdoconderzoek waarin ze door middel van participatief actieonderzoek (PAO) de sociale gezondheid van vrouwen met veelal een Turkse migratieachtergrond in samenwerking met andere betrokkenen wil bevorderen. Een samenspel van meerdere factoren maakt dat de kwetsbaarheid van deze groep ouderen in de samenleving zorgwekkender is dan die van ouderen zonder migratieachtergrond.

4. Recep Canel, docent Saxion Hogeschool met overeenkomsten en verschillen ouderenzorg Nederland en Turkije

Deze presentatie was een samenvatting van de belangrijkste overeenkomsten en verschillen naar aanleiding van de ochtend-workshops.

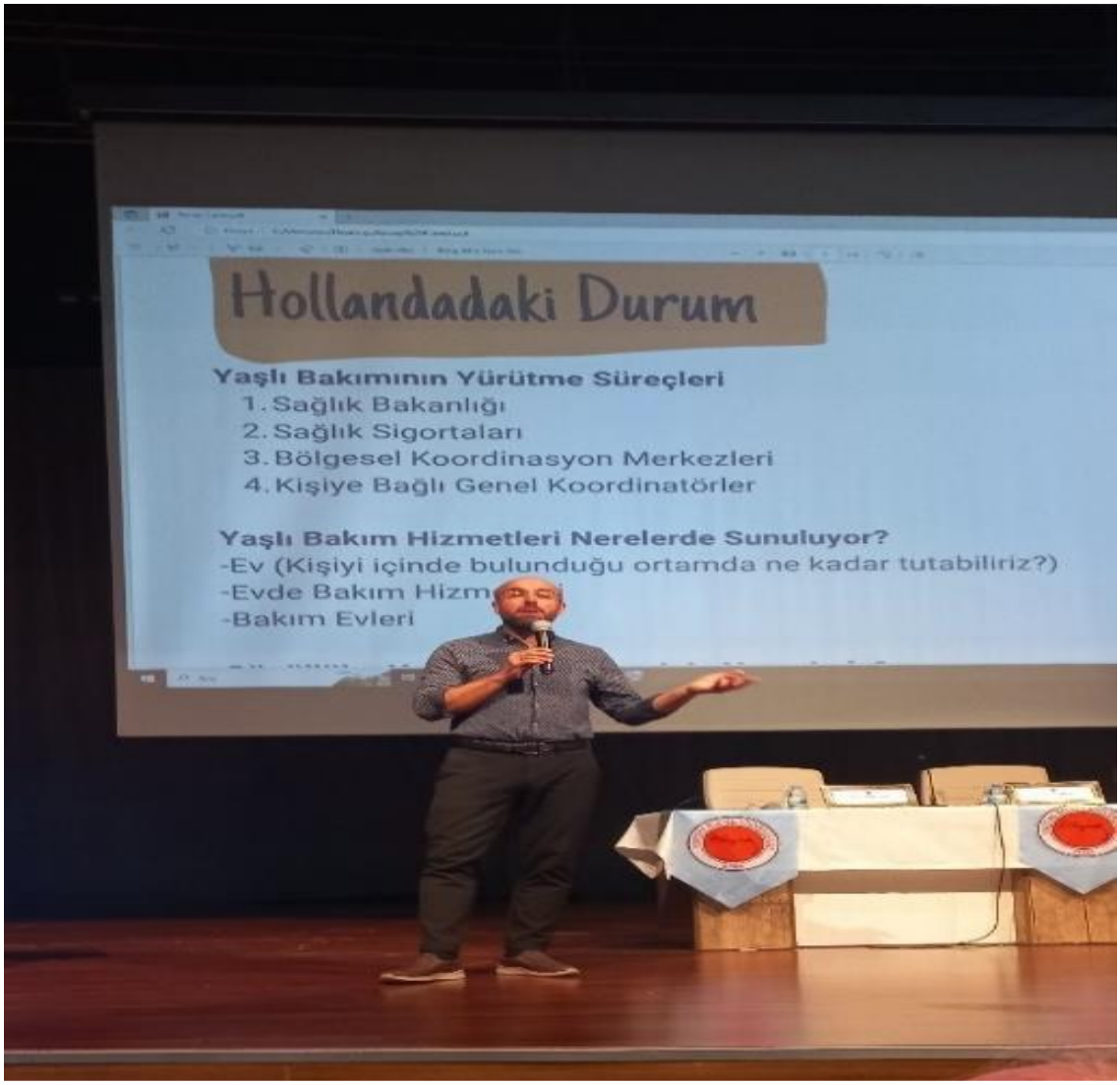

3e Activiteit: Trainings Tiendaagse in Piacenza (11 -20 november 2023)

De trainings tiendaagse in Piacenza bood een unieke gelegenheid voor professionals uit de thuis-ouderenzorg om kennis op te doen, ervaringen uit te wisselen en te leren van de beste praktijken in zowel Nederland als Turkije. Voor deze trainingsmeeting namen 4 Turkse en 6 Nederlandse professionals deel. De training bestond uit een reeks van discussies, informatiesessies en presentaties die gericht waren op het ontdekken wat de overeenkomsten en verschillen in de (ouderen-)zorgsystemen van beide landen.

Deelnemers

1	Niko de Groot - NL (staf)	Sociaal werker /directeur IMV – Haarlem
2	Dr. Ibrahim Yerden	Onderzoeker/adviseur IMV- Haarlem
3	Aylin Caskalin	Sociaal werker ouderen/gehandicaptenzorg Haarlem
4	Anneke Neefjes	Sociaal ouderenwerker De Wering Alkmaar
5	Ferda Erdemir	Sociaal Juridisch werker – Haarlem/Brighton
6	Varol Taneirdi	Sociaal werker ouderenzorg -Amsterdam
7	Filiz Ozkan	Docent Verpleegzorg Ercides Universiteit
8	Nuran Uzdil	Assistent -docent Verpleegzorg Ercides Universiteit
9	Ozgur Ursu (staf)	Erciyes University Kayseri (Eru)/Anadolu Disability Association
10	Memet Emin Ozturk	Docent Social Work - Erciyes University Kayseri (Eru)/Anadolu Disability Association

Programma

Programma	
Vrijdag 11 nov	aankomst
Zaterdag 12 nov	kennismakingsprogramma
Zondag 13 nov	Presentaties Turkije (ouderenzorg/gezondheidszorg
Maandag 14 nov	Presentaties Turkije (gehandicaptenzorg, thuis- en familiezorg)
Dinsdag 15 nov	Presentaties Nederland (ouderenzorg nu + toekomst; cultuur-etnische wonen –en zorg;
Woensdag 16 nov	Bezoek ouderencentrum Milaan
Donderdag 17 nov	Presentaties Nederland// England Actief ouder worden // sociaal juridische hulpverlening
Vrijdag 18 nov	Bezoek Viacenza (opzet beroepscompetentieprofiel + opzet Europese training/bijscholing thuiszorg/zorgmedewerkers
Zaterdag 19 nov	Eindevaluatie :Uitwerking samenvatting, conclusie + vervolg
Zondag 20 nov//21 nov	Afsluiting + Vertrek

Discussies en Informatiesessies

Tijdens de trainings tiendaagse staan er verschillende discussies en informatiesessies op het programma. Experts uit Nederland en Turkije delen hun inzichten over de uitdagingen en successen binnen hun zorgstelsels. Thema's die aan bod komen zijn onder andere de financiering van ouderenzorg, de rol van familie en gemeenschap, en de integratie van technologie in de zorg.

Presentaties:

- Cultuursensitive zorg (NL)
- Verpleging en zorg op locatie (Turk)
- De kwetsbare bevolkingsgroepen (Turk)
- Zorgstelsel in Nederland (NL)
- Uitdagingen toekomst ouderenzorg in NL (NL)
- Transnationaal wonen en zorg in Bahadin (NL/Turk)
- Sociale en juridische aspecten bij toekennen van zorg (NL)
- Activering actieve ouderen (NL)

Overeenkomsten in de Ouderzorg

Een belangrijk onderwerp van discussie is de manier waarop zowel Nederland als Turkije proberen om de kwaliteit van leven van ouderen te verbeteren. Beide landen hebben programma's geïmplementeerd die gericht zijn op het bevorderen van actieve en gezonde veroudering. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan preventieve zorg en ondersteuning voor mantelzorgers.

Verschillen in de Ouderzorg

Hoewel er veel overeenkomsten zijn, zijn er ook duidelijke verschillen tussen de ouderenzorgsystemen van Nederland en Turkije. In Nederland is de ouderenzorg sterk geprofessionaliseerd en wordt een groot deel van de zorg verleend door opgeleide zorgverleners. In Turkije daarentegen speelt de familie een cruciale rol in de zorg voor ouderen, en is de zorg meer gemeenschapsgericht. Deze verschillen bieden waardevolle inzichten voor beide landen om van elkaar te leren en hun zorgpraktijken te verbeteren.

Werkbezoeken

Naast de theoretische sessies omvat de trainings tiendaagse ook praktische werkbezoeken aan ouderencentra en zorginstellingen in Noord-Italié. Een hoogtepunt is het bezoek aan een ouderencentrum in Milaan, waar deelnemers de kans krijgen om kennis g op te doen en te zien hoe de zorg in de praktijk in een ander EU-land wordt verleend.

Ouderencentrum in Milaan

Het bezoek aan het ouderencentrum in Milaan bood de deelnemers inzicht in de dagelijkse gang van zaken in een moderne zorginstelling. Ze krijgen de gelegenheid om met personeel en bewoners te spreken en te leren over de zorgmethoden die hier worden toegepast.

Europese Competentie Zorg in Viacenza

Een ander belangrijk onderdeel van de tiendaagse was het werkbezoek aan Viacenza, waar de focus lag op de Europese competentie zorg. Hier kregen de deelnemers een overzicht van de Europese standaarden en competenties die nodig zijn voor het verlenen van hoogwaardige zorg. Dit bezoek bood een breder perspectief op de zorgpraktijken en helpt om een gemeenschappelijk begrip van kwaliteit en competentie te ontwikkelen.

Conclusie training tiendaagse

De training tiendaagse in Piacenza was een waardevolle ervaring voor iedereen die betrokken is bij de thuis- enouderenzorg in beide landen.. Het bood een unieke gelegenheid om te leren, te netwerken en geïnspireerd te raken door de beste praktijken uit Nederland, Turkije en daarbuiten. Door deel te nemen aan dit evenement konden zorgprofessionals hun kennis en vaardigheden uitbreiden, en bijdragen aan de voortdurende verbetering van de ouderenzorg in hun beiden eigen landen.

Belangrijkste conclusies na studieweek Piacenza	
Steeds meer ouderen, Nederland is de dubbele vergrijzing bezig, Turkije volgt op afstand. Cijfers ouderen boven 65+	Nederland te maken met dubbele ouderdom: meer mensen ouder dan 65+, maar ook groep 80+ stijgt de komende jaren. In Turkije is hetzelfde het geval, maar wel in veel minder mate. • Nederland: nu 20% van bevolking, in 2050: 50% van bevolking • Turkije|: nu 9% van bevolking, gaat naar 25% van bevolking in 2050 • In Nederland ook grote groei aantal ethische ouderen de komende jaren
Familie of individu	Nederland vooral individueel gerichte samenleving ; Turkije een meer family-based samenleving. Maar in beide landen staat deze onder druk! (• Nederland – financien, tekort personeel, voorzieningen); • In Turkije doordat kinderen niet altijd meer voor hun ouders (kunnen) zorgen.
Zorgmodel	Turkije – Patriach model Nederland – gelijkwaardig, solidair systeem Turkije – vooral medisch-gericht Nederland: ook gericht op actief ouder worden.
Ontbreken in Turkije	• werken nauwelijks nog met vrijwilligers • onderzoek naar bijvoorbeeld afname familie-zorg (taboe) • sociale service in de wijk • duidelijk landelijk beleid (nu vooral afhankelijk van familie en gemeente/geloofsgemeenschap) – trouwens ook in Italie verschilt zorg per regio!! • behoefte aan meer training, beschrijving met name op niet-medische verzorging (wijk, thuiszorg, ect)
Bahadin als voorbeeld	Verzorgingshuis Bahadin is een duidelijk voorbeeld voor wens verbetering ouderenzorg in Turkije (maar ook voor Nederland én andere migratielanden, zoals bijvoorbeeld Marokko)

4e meeting Training Kayseri- 21 april – 27 april 2024

Programma

Datum	Weekdag	Programma Details
22-04-2024	Maandag	Ontmoeting op de luchthaven van Kayseri (ASR) 20:30 uur en transfer naar het hotel - diner ter plaatse
23-04-2024	Dinsdag	Bijpraten, uitwisseling op projectkantoor Eriyes Universiteit 09:30-12:00
		12:00 - 13:30 lunch op Erciyes Universiteit
		13:30-16:00 ontmoeting met studenten met de faculteit verpleegkunde en vervolgens conferentie - programma lezing Nederlands model ouder- en thuiszorg en discussie hierover met de studenten.
		16:00-18:00 rust in hotel – 1 8:00 Dinerprogramma bij Erol Chef
24-04-2024	Woensdag	Programma op de tweede dag, start bij de faculteit Techniek en zorg , ontmoeting met studenten van 10:00 tot 12:00 uur
		12:00 - 13:30 lunch op Erciyes Universiteit
		13:30-16:00 Training bij faculteit Onderwijsprogramma / Sociaal Pedagogische zorg: trainingsles met Dr. Mehmet Emin
		16:00-18:00 rust in het hotel – 18:00 dinerprogramma in Elmacioglu iskender
25-04-2024	Donderdag	Laatste dagprogramma, Projectkantoor 09:30-12:00 tussentijdse evaluatie, mogelijke toekomstige projecten en projectrapporten
		12:00 - 14:00 transfer naar BAHADIN
		14:00 - 17:00 BAHADIN Bijeenkomst over samenwerking en toekomstig werk
		NL team blijft in Bahadın
26-04-2024	Vrijdag	Retour Kayseri en vertrek naar Nederland
		** alle transfers ondersteund door Kayseri ERU Team, Özgür AKSU

Deelnemers:

- Vanuit Nederland: Dr. Ibrahim Yerden en Niko de Groot (beiden Instituut voor Maatschappelijke Veerkracht)
- Vanuit Turkije: Dr. Mehmet Emin (faculteit orhopedische zorg); Filiz Ozkan (docent Verpleegkunde) en Ozgur Aksu (Erciyes University Kayseri (Eru)/Anadolu Disability Association

- Meeting projectpartners

Deze trainingsmeeting had als doel :

- Studenten sociaal werk en verpleegkunde Ecriyes Universiteit kennis bij te brengen over het Thuis-en Ouderenzorg in Nederland
- Met de kernpartners IMV en Kayseri Ecu de opgedane kennis binnen het project te bespreken, evalueren en te kijken naar mogelijke toekomstige vervolgactiviteiten.
- Nogmaals een bezoek aan project Bahadin, omdat dit project zeer interessant blijkt te zijn voor nieuwe vervolgprojecten, bijvoorbeeld uitrollen methodiek Bahadin in Turkije; bijvoorbeeld leer- en stageactiviteiten ontwikkelen .

Training studenten sociaal pedagogische zorg

Programma conferentie studenten Verpleegzorg factulteit -ERU Kayseri Thuis- en ouderenzorg Nederland en Turkije – verschillen en overeenkomsten 24 april 2024

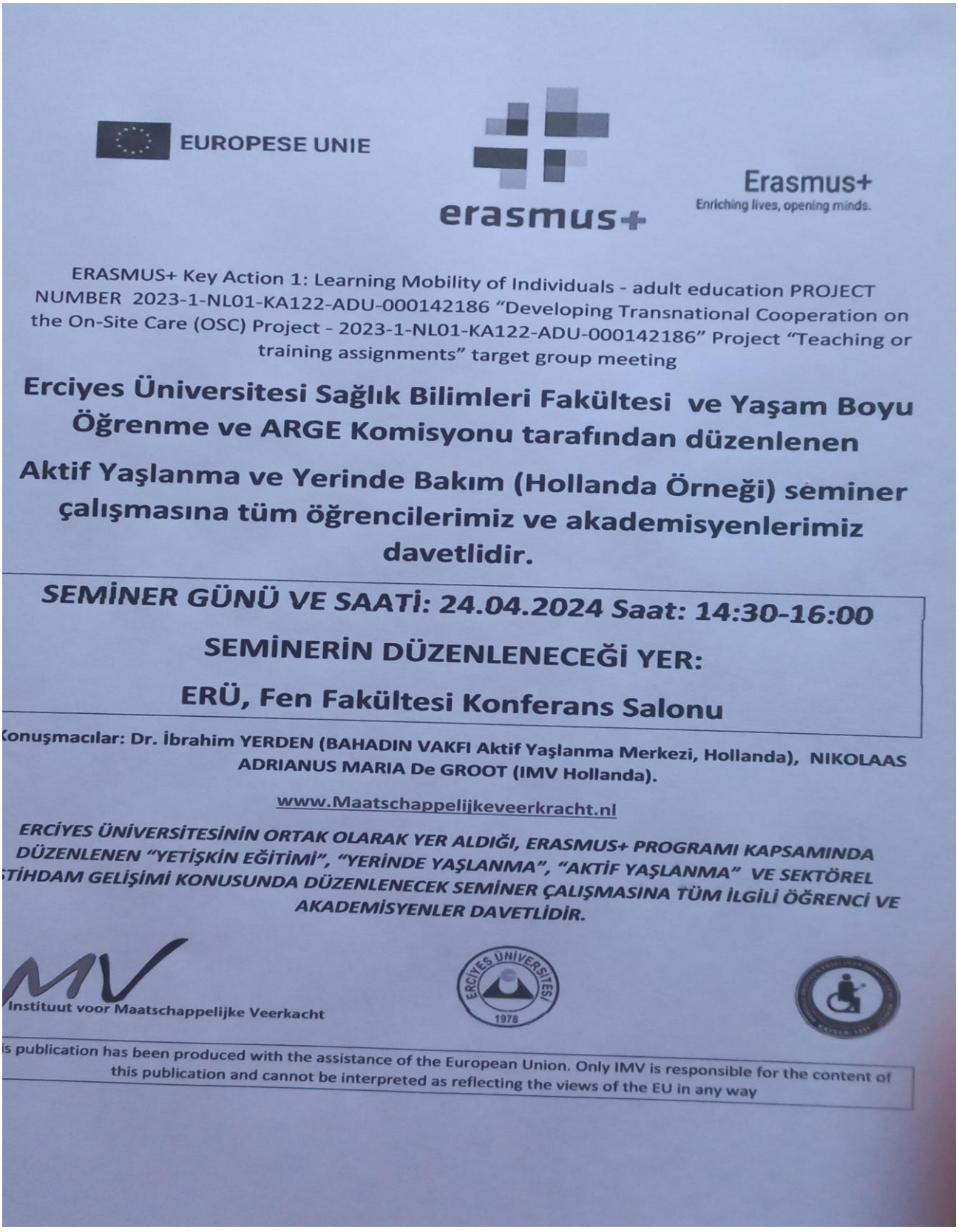

Conferentie Studenten verpleegkunde met boven de inleiders (vanuit Kayseri opleiding verpleegzorg; medewerkers ouderencentrum Bahadin alsook door Niko de Groot én Dr. Ibrahim Yerden vanuit INV

5e activiteit: literatuuronderzoek Ouderen- en Thuiszorg Nederland en Turkije

In de loop van het project hebben we diverse studie bekeken. Hierbij de belangrijkste literatuur:

- Bui, T.C.G. ,Kleurrijke vergrijzing een onderzoek naar de woonwensen van de huidige en toekomstige oudere migranten in Nederland (2011- masterscriptie)
- *Geest Michiel van der* - Problemen in de ouderenzorg zijn niet lang meer te negeren – 2023
- IBO- ouderenzorg -Rijksoverheid - Niets doen is geen optie- mei 2023
- Kerschbaumer Margrit (e.a.) -Curriculum Professional Qualification for 24-hour Personal Care – BFi Tirol – okt 2017
- Oude Luttikhuis Kim, Dries Josephine, UITVOERINGSAGENDA Van vergrijzing naar vernieuwing in de Kop van Noord-Holland -Juni 2020
- Turks ministerie sociale zorg - YAŞLI HAKLARI -ULUSAL EYLEM PLANI - 2023 – 2025
- Yerden. I. , Geen gezeur meer – Pendelende Turkse bejaarden – Groene Amsterdammer mei 2018
- Yerden I, Oud worden op z'n Bahadin. Inventariserend onderzoek naar woon en leefwensen van Turkse ouderen uit Bahadin , 2016
- Witter Y en Fokkema T, Pendelende ouderen migranten 2014
- Gayir K, Yascilik/yasa dayali ayrimcilik. Ayrimcilik: gok boyutlu yaklasimlas 2012-163-174
- Buz, S; Yasli bireyylere yonelik yas ayrimciligi Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi 215:268-278
- Yaslanma ya toplum dergisi. Yil 8 Sayi
- Yaslanma va toplum Dergisi yil 6 Sayi
- https://mail.google.com/mail/u/2/?ogbl#inbox?projector=1

Conclusies en mogelijkheden voor vervolgprojecten

We hebben het thuiszorgbeleid en ouderenbeleid vanuit verschillende aspecten beken. Daarbij hebben we een verschillende aanknopingspunten gezien voor verdere samenwerking tussen Turkije en Nederland op gebeid van thuiszorg- en ouderenbeleid. Hiervoor beschrijven we alleerst kort de belangrijkste ontwikkelingen van beide landen op dit gebeid.

Ontwikkeling Ouderen beleid in Turkije

Turkije is zich sinds kort bewust van het ouderenvraagstuk. Tot voorkort was er vooral sprake van een medische benadering en een daarop afgestemd voorzieningen patroon. In een recente ontwikkeling wordt nu ook nagedacht over actief ouder worden.

- Er is te weinig kennis en bewustwording bij de ouderen over de ouderenproblematiek;
- Er komen steeds meer ouderen in Turkije. Turkije heeft nu 9,7% 65-plussers
- Steeds groter wordende problematiek; onvoldoende goede voorbeelden (behalve Bahadin) en er wordt nog nauwelijks gemonitord.
- Thuiszorg is vooral gericht op medisch handelen (bedlegerig, etc.);
- Er wordt nog te weinig gericht gewerkt op aan actief ouderen worden.
- Opvallend is dat het zorgsysteem centraal staat. Een systeemgerichte benadering waarin de directeur bovenaan staat en de bewoner onderaan; scheiding van mannen en vrouwen (Sekse gebonden zorg), opgelegde activiteiten, enz.

- Wat betreft opleiding is er:
    - Te weinig gespecialiseerd (medisch én sociaal) personeel;
    - De opleiding is voor een medische opleiding, terwijl er nog weinig aandacht is voor de sociale aspecten van ouder worden
    - De opleiding van zorgverlener mag ook meer aanzien krijgen om meer en betere hulpverleners op te kunnen leiden.
    - Er is weinig aandacht voor coördinatie/samenwerking en communicatie.

Ontwikkeling Ouderenbeleid in Nederland

Waar in Turkije de ouderenzorg nog groeit en er nog veel thuis in de familie wordt opgevangen, zit Nederland aan de grens van de ouderenzorg, zeker door de dubbele vergrijzing de komende 20 jaar. Ook is er gebrek aan personeel en ook aan mantelzorgers De overheid is daarom bezig om de organisatie van de ouderenzorg in Nederland te veranderen. De problematiek in de verpleeghuizen wordt steeds zwaarder en de stap naar het verpleeghuis wordt dus ook steeds groter.

Dit betekent dat Nederland de ouderenzorg anders wil organiseren
Dat betekent dat:

- ouderen zoveel mogelijk zelf blijven doen en regelen;
- ouderen zo lang mogelijk zorg en ondersteuning aan huis krijgen;

- de zorg digitaal is als dat kan
- de sociaal werker en wijkverpleegkundige, die de thuissituatie monitor en indirect advies geeft aan gemeente c.q. verzorgingstehuizen of thuiszorg krijgt hierbij een veel belangrijker rol.

Mogelijkheden voor verdere samenwerking Nederland en Turkije

Waardering voor woon- en zorgmodel Bahadin

Tijdens zowel de studiereis waar de Nederlandse professionals onder de indruk waren van het zorgcentrum , als in de trainingstiendaagse waar ook de docenten van de Erciyes Universiteit was er veel enthousiasme voor het Bahadin-zorgmodel. Het zorgmodel is in Nederland ontwikkeld door de stichting Oud worden in Bahadin samen met de inwoners van het dorp.

Enkele uitgangspunten Bahadin-model:

A. Allereerst heb je de 3 bovengenoemde pijlers: zorg in het centrum; thuiszorg én pendelende ouderen

B. Waar iedereen uit de Turkse gemeenschap welkom ongeacht religie of politieke keuze.

C. Belangrijk is dat niet de verzorging centraal staat maar gelukkig oud worden oftewel de "ja-cultuur" *Zie ook* https://www.youtube.com/watch?v=86WMnNdV3xU

Daardoor zie je in het woonzorgcentrum Bahadin een gezellige sfeer zonder hiërarchie in de woonkamer met zowel enkele demente ouderen als een aantal nog redelijk actieve ouderen). En een omgeving die ingericht is om ouderen actief te houden met een kookruimte, centraal in het gebouw waar de ouderen kunnen meehelpen koken en een tuin waar de ouderen zelf kunnen werken; Kortom een woonzorgcentrum waarin het actief ouder worden echt centraal staat.

Daarnaast is er verbinding met het dorp (of wijk) (naboarschap). Het woonzorgcentrum is ook een wijkcentrum voor de buurt, waar diverse activiteiten plaatsvinden waarin bewoners uit het dorp én uit het woonzorgcentrum aan deel kunnen nemen, van creatieve activiteiten tot jaar- en ouderenfeesten.

Het is ook is het een thuiszorgcentrum waardoor ook ouderen in het dorp zo lang zelfstandig kunnen blijven wonen.

En tenslotte is het ook een zorg- of thuiszorg plek voor oudere pendelende ouderen, die vanuit westerse landen (Nederland, Duitsland, België, etc) een deel van het jaar in het dorp verblijven of soms helemaal terugkeren naar het dorp omdat de zorg er zo goed is.

Vervolgactie 1: Verder uitrollen model Bahadin in Turkije.

In zowel Turkije al heeft men steeds meer te maken met vergrijzing van de bevolking, al is het nog lang niet zo hoog als in Nederland (ca. 9% van de bevolking in Turkije t.o.v. 25% 65 plussers in Nederland). Daarbij kan men ook steeds minder een beroep doen op familiezorg, Het ouderenbeleid in Turkije is nu vooral gericht op de medische zorg en nog nauwelijks op actief ouder worden. De combinatie woonzorg; thuiszorg én pendelen is daar nog niet ontwikkeld. Daarom is er zeker daargvlak voor ouderenbeleid op basis van model Bahadin - in meerdere plaatsen in Turkije te ontwikkelen als voorbeeld genomen voor verdere ontwikkeling ouderenbeleid. Instituut voor Maatschappelijke Veerkracht kan hierbij een centrale rol spelen mede omdat dr Ibrahim Yerden als centrale persoon omdat hij ook het model Bahadin mede-ontwikkeld heeft . Erciyes Universiteit wil hier zeer graag een belangrijke steunpunt hiervoor vanuit Turkije worden.

Vervolgactie 2: Wegnemen van aantal onduidelijke regels voor pendelende migrantenouderen, die vanuit Nederland deel van hun tijd in Turkije willen verblijven

Pendelaars zijn oudere Turkse migranten nog niet definitief terug willen keren omdat zij in het ontvangen de land hun (klein)kinderen hebben wonen en goede toegang tot zorg hebben (De Haas en Fokkema, 2010). Verder speelt ook mee dat zij hun pensioenrechten en verblijfsvergunning niet op het spel willen zetten. Velen zijn ook gehecht ge raakt aan de buurt waar zij wonen zonder dat zij de banden met het geboorteland hebben verbroken. Op allerlei manieren zijn zij altijd verbonden gebleven met hun land van herkomst. Zij kunnen en willen geen keuze maken voor definitief terugkeren of definitief blijven. Zij kiezen het beste uit twee werelden: Zij pendelen heen en weer en voelen zich hier het beste bij.

Wanneer (etnische) ouderen een deel van het jaar in het land van herkomst willen wonen kunnen mensen in de problemen komen met hun zorgverzekeraar of woningbouwcoöperatie zo blijkt uit de verhalen die we daar gehoord hebben. Bijvoorbeeld de juridische regels voor het huurcontract staan op gespannen voet met de woonwensen van de pendelende ouderen. Op korte termijn is het daarom noodzakelijk om de wet- en regelgeving op dit punt aan te passen aan de gewijzigde maatschappelijke omstandigheden. Naast aanpassing van wet en regelgeving zijn er een aantal opties die bestudeerd moeten worden: onderverhuur van de sociale huurwoning, het beschikbaar stellen van kleinere woningen in de buurt, groepswoningen voor (pendelende) ouderen en projecten voor wonen en zorg in het land van herkomst. En met zorgverzekeraars moet gekeken worden hoe ze de zorg (tijdelijk) in Turkije kunnen ontvangen.

Kortom erkend dat pendelen een belangrijk thema is voor migranten ouderen .En onderzoek de huidige belemmeringen in wetgeving en sociale zorg- en huurcontracten bij transnationaal wonen met name de pendelende ouderen uit Nederland.

Vervolgactie 3: uitwisseling docenten en studenten sociaal werk en zorg tussen universiteiten/hoge scholen uit Nederland en Turkije.

’Voor docenten – zo bleek uit de studiereis was het een waardevol werkbezoek. Het is betekenisvol om de cultuur sensitieve werken in Nederland ondervinden . En vanuit Turkse Universiteiten is de Nederlandse zorg- en vooral ook wijkactiviteiten voor (allochtone) ouderen zeer interessant Zowel de Saxion Hogeschool alsook Hogeschool Inholland in Nederland als ook Erciyes Universiteit willen hier verder me doorgaan.
Ook voor studenten uit beide landen willen de scholen studiebezoeken en/of stageplekken ontwikkelen door onderlinge (Europese) uitwisseling. IMV kan hierbij een bemiddelende rol spelen.

Instituut voor Maatschappelijke Veerkacht

Deze publicatie is tot stand gekomen met de hulp van de Europese Unie. Alleen IMV is verantwoordelijk voor de inhoud van deze publicatie en kan op geen enkele wijze worden geïnterpreteerd als een weerspiegeling van de standpunten van de EU

Bijlage: Publicaties n.a.v. project On Site Care

1. Zie Turks tijdschrift : https://mail.google.com/mail/u/2/?ogbl#inbox?projector=1
   (page 34-37 "YAŞLILIK ve YERİNDE BAKIM: BİR PROJE ÖRNEĞİ"
   Pag 38 -46 - Erken Demans Hastası Kişiler İcin Oz Yonetim Ve Anlamlı Faaliyetler İcin Dijital Destek Kişi Odaklı Bir Tablet Programının Geliştirilmesi, Uygulanması ve Fizibilitesi Yvonne Kerkhof 38and
   page 60-64 "HOLLANDALI KURUM TEMSİLCİLERİ VE UZMANLARLA BAHADIN YAŞLI BAKIM MODELİNİ YERİNDE ZİYARET"- Ibrahim Yerden.

e

2. **van website Saxion Hogeschool**

Kennis uitwisselen en cultuur proeven tijdens werkbezoek in Turkije

ook te lezen op website Saxion Hogeschool:
https://www.saxion.nl/nieuws/2023/november/kennis-uitwisselen-en-cultuur-proeven-tijdens-werkbezoek-in-turkije

bijlage: artikel Saxion Hogeschool

Yvonne Kerkhof en Recep Canel van hogeschool Saxion hebben een werkbezoek gebracht aan de provincie Yozgat in Turkije. Hier bezochten zij onder andere een festival in het kader van Internationale Ouderendag en diverse zorgorganisaties. ‘’Dit werkbezoek biedt kansen voor verschillende samenwerkingsvormen, rondom onderwijs, onderzoek en kennisuitwisseling op het gebied van cultuursensitief werken.’’

Dankzij het werkbezoek vallen puzzelstukjes in elkaar voor Yvonne Kerkhof, onderzoeker van lectoraat Smart Health van de Academie Gezondheidszorg. ‘’Mijn onderzoeksresultaten werden tijdens het bezoek bevestigd en mijn blik is verscherpt. Ik snap nu bijvoorbeeld beter wat de ouderen met een migratieachtergrond uit mijn onderzoek bedoelen met hun wensen rondom eetgewoontes. Het gaat niet alleen om het wel of niet eten van varkensvlees; het is veel breder dan dat. In Turkije aten we weinig brood en bij het ontbijt al olijven. Ook de gezellige sfeer rond het ontbijt speelde een grote rol. Andersom is het voor de ouderen met een achtergrond in Turkije vreemd of een gemis om dit in Nederland anders te doen. In Turkije bezochten we een woonzorgcentrum met een prachtige grote tuin, waarin de bewoners uit het dorp en van het woonzorgcentrum elkaar spontaan en laagdrempelig tegen kunnen komen. Zo moet het, besefte ik daar.’’

Mijn onderzoeksresultaten werden tijdens het bezoek bevestigd en mijn blik is verscherpt. Ik snap nu bijvoorbeeld beter wat de ouderen met een migratieachtergrond uit mijn onderzoek bedoelen met hun wensen rondom eetgewoontes.

Ouderen met een migratieachtergrond

In Deventer werkt Yvonne Kerkhof samen met ouderen met een migratieachtergrond aan het bevorderen van hun sociale gezondheid. ‘’Hierbij staan het opbouwen van vertrouwen en het bouwen aan een relatie voorop. Alleen op deze manier kom je erachter waarover deze ouderen zich zorgen maken en wat hun wensen en verlangens zijn.’’ Voor haar postdoc-onderzoek heeft Kerkhof zich daarom aangesloten bij een groep vrouwen die regelmatig bij elkaar komen in het buurthuis in de Rivierenwijk. Tijdens haar key-note presentatie aan de universiteit van Yozgat vertelde zij over haar onderzoek rondom het verbeteren van de sociale gezondheid van ouderen met een migratieachtergrond. Recep Canel, docent van de Academie Mens & Maatschappij, vertaalde de presentatie van Kerkhof in het Turks.

Recep Canel vertaalt de key-note presentatie van Yvonne Kerkhof aan de universiteit van Yozgat in het Turks.

Woonzorgcentrum

Recep Canel en Yvonne Kerkhof brachten in Turkije een bezoek aan verschillende woonzorgcentra, waarvan er één veel indruk maakte. ‘’In het dorp Bahadın is een woonzorgcentrum gerealiseerd met ondersteuning van kinderen van de tweede generatie, zodat hun ouders hier tijdelijk, oftewel transnationaal, of permanent kunnen wonen. In het woonzorgcentrum worden activiteiten georganiseerd voor zowel de bewoners als de dorpsbewoners, om eenzaamheid tegen te gaan.’’ Eén van de bewoners woont deels in Nederland en deels in Bahadın. Zij neemt in de Rivierenwijk in Deventer deel aan de groep met vrouwen die Kerkhof daar wekelijks ontmoet. Kerhof: ‘’Het was leuk om haar ook in Bahadın te ontmoeten en te zien hoe ze daar leeft. Zij zorgde ervoor dat ik makkelijk kon integreren in haar omgeving.’’

Diversiteit

De groep waarmee het werkbezoek werd afgelegd was enorm divers, vertellen Canel en Kerkhof. ‘’Dit zorgde voor een afspiegeling van de manier waarop wij willen samenwerken.’’ Zo was prof. dr. Hans Becker, oud-directeur van Stichting Humanitas mee, die de ‘ja-cultuur’ in de Nederlandse zorg heeft geïntroduceerd. Door in principe geen nee te zeggen op verzoeken van bewoners in zorgcentra, wordt hun geluk bevorderd. Daarnaast bestond de groep uit mensen die zelf bij de eerste generatie arbeidsmigranten horen en actief zijn bij belangenorganisaties voor mensen met een migratieachtergrond. Zij konden ons enorm veel vertellen over de beleving van arbeidsmigranten in Nederland.’’

Relevant onderwerp

Het is relevant om hier meer kennis over op te doen, vindt Kerkhof. ‘’In Nederland groeit het aantal ouderen met een migratieachtergrond. Het gaat om 15.5 procent van de totale 55-plus-bevolking, nu al. En hun gezondheidstoestand is vaak slechter, door een lagere sociaaleconomische status, hun leefstijl, zware arbeid en de gevolgen van een migratie. Vanuit de door ons bezochte provincie Yozgat kwamen in de jaren zestig van de vorige eeuw veel arbeidsmigranten naar het oosten van Nederland voor werk. Mensen met een Turkse migratieachtergrond vormen de tweede grote bevolkingsgroep in Nederland. Zij, inmiddels ouderen, hebben ons land helpen opbouwen. Het is essentieel om hier waardering en respect voor te hebben en om hun achtergrond te kennen.’’

Actief ouder worden

Naast het volgen van verschillende workshops, verzorgden Kerkhof en Canel beiden een presentatie tijdens het symposium over ‘Active Ageing’ aan de Yozgat Bozok Üniversitesi voor ongeveer achthonderd studenten en onderzoekers. ‘’‘Actief ouder worden’ is een relatief nieuw concept in Turkije’’, leggen Canel en Kerkhof uit. Ook vanwege de demografische ontwikkeling, met een relatief grote toename van ouderen. Om hierop aan te sluiten wordt op universiteiten geïnvesteerd in ouderenzorg. Daarnaast vindt er momenteel een verschuiving plaats waarbij kinderen niet meer automatisch voor hun ouders zorgen en is er een transitie van zorg en ziekte naar gezondheid en gedrag, waarmee wij in Nederland ook te maken hebben.’’

Cultuursensitieve vertaling

Recep Canel vormde een belangrijke schakel tussen de delegatie bezoekers uit Nederland en de bewoners die zij bezochten in de woonzorgcentra, de organisaties en de collega's van de Turkse universiteiten. Hij zorgde zowel voor een taalkundige vertaling als een cultuursensitieve vertaling, vertelt hij. ''Niet alle zaken in beide landen zijn namelijk met elkaar te vergelijken. Wij wilden ook zeker niet uitstralen dat wij als bezoekers alles beter weten, het ging om het ophalen en uitwisselen van kennis en ervaring.''

Die wederkerigheid en van elkaar leren is ook van belang in het project in de Rivierenwijk in Deventer. Terwijl onderzoeker Yvonne Kerkhof in Turkije verbleef, brachten de vrouwen uit de Rivierenwijk een bezoek aan Saxion. Hier werden ze rondgeleid en kregen ze een les over het verwijderen van hechtingen. ''In het kader van wederkerigheid was dit een belangrijk bezoek.''

Niet alle zaken in beide landen zijn namelijk met elkaar te vergelijken. Wij wilden ook zeker niet uitstralen dat wij als bezoekers alles beter weten, het ging om het ophalen en uitwisselen van kennis en ervaring.

Samenwerkingsmogelijkheden

Dankzij het werkbezoek kunnen de onderzoeker en docent van Saxion een beroep doen op de kennis en kunde van de mensen die zij hebben ontmoet, bijvoorbeeld tijdens een gastcollege. Daarnaast zijn er samenwerkingsmogelijkheden tot stand gekomen, waarmee de docenten en studenten van Saxion hun voordeel kunnen doen. Ook is er gekeken naar mogelijke stageplekken voor Saxion-studenten.

Canel: ''Voor mij als docent was het een waardevol werkbezoek. Ik vond het betekenisvol dat we een bijdrage hebben kunnen leveren aan de ontwikkeling door kennis uit te wisselen. Mijn hoop en wens is dat we vanuit Saxion kunnen meewerken en bijdragen aan wederzijdse positieve ontwikkelingen.'' Kerkhof: ''Deze samenwerking heeft veel potentie. Voor mij heeft het gezorgd voor bevestiging, aanvulling en meer scherpte in mijn bevindingen. De opgedane kennis kan ik zeker meenemen in mijn verdere onderzoek. In het woonzorgcentrum in Bahadın, maar ook in het dorp zelf, zijn de ouderen echt onderdeel van de gemeenschap. Dat moeten wij in Nederland ook voor elkaar krijgen. Door van elkaar te leren, komen we verder.''

Femke van Stratum